

A Szegedi Társadalomtudományi Szakkollégium bemutatása

A Szegedi Társadalomtudományi Szakkollégiumot 1995-ben hozták létre szegedi egyetemi hallgatók, hogy intézményes keretet adjanak a tagok érdeklődésének megfelelően szerveződő kurzusoknak, előadásoknak.

A Szakkollégium magas színvonalú szakmai képzést folytató, közösségformáló, autonóm intézmény, mely társadalmi problémákra érzékeny, szakmailag igényes értelmiség kinevelésére hivatott. Célja, hogy tagjai intézményes keretek között, felelősségteljesen gyarapíthassák tudásukat, elsajátíthassák a demokratikus magatartásformát, hozzájáruljanak a Szakkollégium hagyományainak hosszú távú megőrzéséhez, valamint hogy öregbítsék a Szegedi Tudományegyetem és a város hírnevét.

Jóllehet a Szakkollégium az Egyetem minden hallgatója számára nyitott, elsősorban az Állam- és Jogtudományi, a Bölcsészettudományi, a Gazdaságtudományi, valamint a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar hallgatóira számítunk, várjuk azonban más karok társadalomtudományi érdeklődésű fiataljait is. A felvételin nem elsősorban a hallgatók tárgyi tudását, hanem nyitottságát, probléma-érzékenységét, kreativitását vizsgáljuk.

A szakkollégiumi képzés színvonalát belső szakmai szabályzatunk és szervezetünk (Tanulmányi Bizottság) garantálja. Szakmai kurzusaink előadóit igyekszünk az ország vezető szaktekintélyei közül kiválasztani. Mivel a Szakkollégium célja – a szakmai képzés mellett –, hogy felelős, széles látókörű értelmiségivé képezze tagjait, ezért tagjaink interdiszciplináris, az egyes szaktudományok határterületein mozgó kurzusokat is szerveznek. Tagjaink számára publikációs lehetőséget biztosítunk kiadványainkban (Szakkollégiumi Füzetek), illetve honlapunkon.

Mindemellett előadásokat, konferenciákat szervezünk tagjaink és az egyetemi hallgatók számára. Szakkollégiumunk nem zárt, a rendezvények mellett a kurzusokra is várunk „külsősöket”. Célunk, hogy a különböző tudományágak új eredményeit a szélesebb közönséggel is megismertessük.

A szakkollégiumokra országosan jellemző az együttlakás. Sajnos mi – saját épület híján – csak tagjaink egy részére tudunk kollégiumi elhelyezést biztosítani a Herman Ottó Kollégium 52 fős „B” épületében.

Közösségi életünk része a frissen felvettek beilleszkedését segítő táborok, beszélgetések, vitaestek, filmnézések szervezése, illetve végzős hallgatóink búcsúztatása.

A Szakkollégium önállóan működő közhasznú egyesület, anyagi javaival önállóan gazdálkodik. Bevételeinket a tagdíjak mellett elsősorban pályázati pénzek és az SZJA 1%-ából származó források jelentik. A Szakkollégium jelenleg három számítógéppel, egy nyomtatóval, egy projektorral, egy szkennelrel, egy fénymásolóval, továbbá magnókkal, diktafonnal, írásvetítővel rendelkezik. Könyvtárunk mintegy 200 kötetből áll.

Eddigi főbb tevékenységeink, eredményeink

1995 tavaszán hallgatók által szervezett előadásorozat indult a kelet-közép-európai és magyarországi rendszerváltásról. Az előadásorozat anyagi feltételeit a hallgatók pályázati úton teremtették meg. A szervezés közben adódó sikerek és kudarcok vetették fel a szakmai munka intézményes kereteinek megteremtését. A kezdő lépések megtételében segítséget nyújtott Chikán Attila, a Rajk László Szakkollégium igazgatója, aki hasznos tanácsokat adott a Szakkollégium megalapítása körüli teendőkhöz. A tagság a már működő öt kurzus (ifjúságszociológia, morálfilozófia, gazdaságtörténet, kortárs magyar irodalom, a rendszerváltás története) résztvevőiből szerveződött. Első előadóink közé tartozott Vajda Mihály professzor, akit a 2000. februári Közgyűlés a Szakkollégium első tiszteletbeli tanárává választott.

1996 tavaszán került sor a Szegedi Társadalomtudományi Szakkollégium Szervezeti és Működési Szabályzatának megszavazására és az ügyvivői testület megválasztására. Az 1996/97-es tanév első félévében már kurzusismertető kiadványban foglaltuk össze nyolc induló kurzusunk tematikáját. Az ügyvivői testület az SZMSZ-nek megfelelően négytagúra bővült, a közgyűlés pontosította a tagság kritériumait is. A kurzusok szervezésében és vezetésében egyre inkább számíthatunk a JATE oktatóinak szakmai és erkölcsi támogatására.

A Szakkollégium 1996 őszén képviseltette magát a tőserdei szakkollégiumi találkozón. Az 1996/97-es tanév második félévében annyiban módosult a kurzusrend, hogy az előadások túlsúlyát az elmélyült szemináriumi és műhelymunka váltotta fel. Ezek a sikeresen működő oktatási formák, megteremtve a kiscsoportos munka feltételeit, mikroközösségek létrejöttét, a Szakkollégium bővítésének, fejlesztésének szükségességét hívták elő.

1997 tavaszán pályázatot adtunk be a Művelődési és Közoktatási Minisztériumhoz és a Soros Alapítványhoz. A pályázatokon elnyert 2,5 millió forintot a már működő kurzusok mellett újabbak indítására, ill. a Szakkollégium intézményi és infrastrukturális feltételeinek kialakítására fordítottuk. Az 1997/98-as tanév első félévében 12 előadásorozat és kurzus indult. Az eredményes munkának köszönhetően a szakkollégisták száma nőtt, a Szakkollégium pedig az egyetem kísérleti műhelyévé nőtte ki magát. A támogatásnak köszönhetően sikerült a Szakkollégium könyvtáráját az előadások, kurzusok igényeinek megfelelően kibővíteni. Az 1997/98-as tanév első félévében ismertető kiadványaink jelentek meg, aktívabbá vált részvételünk a szakkollégiumok közötti együttműködésben.

1998 augusztusában, Terényben megtartottuk első nyári táborunkat, ahol a résztvevők értékelték az elért eredményeket, és döntöttek a szakmai munka struktúrájának további fejlesztéséről, a beszámoltatási rendszerről, a következő évi kurzusrendről és költségvetésről. A bajai NYATA (Szakkollégiumok Országos Nyári Találkozója) első napján a szakkollégiumi tagság kritériumait elemző szekciót Szakkollégiumunk egyik képviselője vezette, a *Szakkollégiumok felelőssége a hallgatói önkormányzatok demokratizmusában* címmel önálló vitaindítót tartottunk.

1999. március 25-én a Rajk László Szakkollégiummal közösen *Társadalmi mobilitás a felsőoktatásban* címmel szakmailag sikeres konferenciát és kerekasztal-beszélgetést rendeztünk, melyen Bukodi Erzsébet, Utsai Ágnes, Gábor Kálmán és Róbert Péter tartott előadást.

1999 tavaszán a Szakkollégium intézményesülése minden tekintetben lezárult: élvezve a JATE oktatóinak erkölcsi és anyagi támogatását, formális együttműködési megállapodást kötöttünk a Társadalomelméleti Intézettel. A Szegedi Társadalomtudományi Szakkollégiumot a Csongrád megyei Bíróság 1510. szám alatt társadalmi szervezetként nyilvántartásba vette. A szakkollégiumi képzés folyamatosságának megőrzésében, az intézményesülés előmozdításában Dr. Dékány András (tszv. egyetemi docens, SZTE Filozófia Tanszék) szakkollégiumi tanár alapvető segítséget nyújtott.

1999. augusztus 21–24-ig Sikondán szakkollégiumi nyári tábort tartottunk, mely hatékonyan elősegítette új tagjaink beilleszkedését a szakkollégiumba. Ezen előkészítettük a következő év képzési tervét, közösségi és kulturális programjait. Lefektettük a társintézményekkel (szakkollégiumokkal, civil szervezetekkel, szakmai egyesületekkel) való együttműködés irányelveit.

1999 októberében az Alkalmazott Vallástudományi Kutatócsoporttal közösen rendeztük meg *Vallás-tudomány?* című konferenciánkat.

2000 tavaszán országos szakkollégiumi találkozót rendeztünk *Közszolgálatosság* címmel, melyen budapesti, veszprémi, pécsi és debreceni szakkollégiumok képviseltették magukat.

2000 májusában megjelent a *Szakkollégiumi Füzetek* első száma, benne szakkollégisták tanulmányaival és könyvrecenzióival.

2000 augusztusában Domaszéken rendeztük meg nyári táborunkat, ahol – egyidőben az *Élet és Irodalom* vitafolyamának indulásával – a cigányság helyzetéről és társadalmi mobilitásának esélyeiről tartottunk vitát. A táborban finn egyetemi hallgatókat is vendégül láttunk.

2000. október 13-14-én a Filozófia Tanszékkel és a kolozsvári Pro Philosophia Alapítvánnyal közösen két napos nemzetközi konferenciát tartottunk *Európa közepe – Közép-Európa?* címmel. A konferencia anyaga megjelent a *Szakkollégiumi Füzetek* második számaként.

2001 nyarán beindítottuk a CEDTW projektet (*Central European Database of Theoretical Writing*), melynek célja, hogy összegyűjtse, és az interneten elérhetővé tegye a térség (V4 + Románia) kutatóinak, fiatal szakembereinek társadalomtudományi munkáit több nyelven (eredeti valamint az adott tudományágra jellemző nyelven). A projekt infrastrukturális hátterének megteremtéséhez jelentős segítséget nyújtott a MEH IKB.

2002 nyarán Egyetemünket egyedül képviseltük a Sziget Fesztiválon. Sátrunk a Civil Faluban kapott helyet, ahová minden napra szerveztünk egy beszélgetést. Igyekeztünk ritkán érintett, de a fiatalokat érdeklő témákban jártas előadókat meghívni. A Civil Nagysátorban élénk érdeklődés mellett folyt vita a civil szféra „erejéről” hazánkban, ill. ifjúságszociológiai vizsgálatokról tartott beszámolót – többek között – Gábor Kálmán, a Sziget-felmérések vezetője. Saját sátrunkban a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal fiatal munkatársaival a műemlékvédelem népszerűsítéséről, Vukán Györggyel és Szokolay Balázssal a komoly- és a könnyűzene kapcsolatáról, majd egy gyulai zenekarral a fiatal zenészek lehetőségeiről beszélgettünk. Nálunk tartott bemutatkozó előadást a Végegylet is.

A 2002/2003-as év első félévétől a Gazdaságtudományi Kar Feketesas utcai épületében önálló irodát kaptunk. Eszközeink nagy része és könyvtárunk itt kapott helyet.

2003 márciusában konferenciát tartottunk *Esélyegyenlőtlenségek a mai magyar társadalomban* címmel. Az elhangzott előadásokból konferenciakötetet adott ki a Szakkollégium.

2003 nyarán a Szakkollégium tagjai részt vettek a nemzetközi szakszervezetek által szervezett nyári egyetemen Hattingenben (Németország), melynek címe „*Resistance yesterday, today & tomorrow*” volt.

2004. március 23 – 24-én megtartottuk „*A felsőoktatás jelene és jövője*” című tudományos konferenciánkat, melynek keretében négy szekcióban tárgyaltuk meg a különböző egyetemi szakokon felmerülő reformokkal kapcsolatos kérdéseket.

2005 áprilisában újabb tudományos konferenciát szerveztünk a „*A szexualitás ezer arca*” címmel. A rendezvény helyszínét a József Attila Tudományos és Információs Központ (TIK) biztosította.

2005 augusztusában szakkollégiumunk tagjai részt vettek a Manchesterben megrendezett „*Social and economic regeneration and movement of workforce*” című nemzetközi nyári egyetemen. Valamint ugyanebben a hónapban képviseltettük magunkat a Szegedi Ifjúsági Napokon is.

2006 áprilisában tudományos konferenciát rendeztünk Kínáról „*Hová vezet a selyemút?*” címmel. A helyszínt ismét a TIK biztosította.

2007 tavaszán szakkollégiumunk ismét részt vett a töserdei szakkollégiumi találkozón.

2007 áprilisában újabb tudományos konferencia szervezése a TIK-ben a „*Közép-Európa társadalmi konfliktusai*” címmel.

2007 nyarán csereprogram szervezése 6 ország fiataljai részvételével, „*WHOMAN? 'Gender roles in societies'*” címmel.

2007 augusztusában szakkollégiumunk ismét részt vett a SZIN Civil Falujában.

2008 tavaszán tudományos konferencia szervezése „*Hatvannyolc*” címmel az MTA Szegedi Akadémiai Bizottságának épületében, amely az 1968-as események és az ezekben szerepet játszó, vagy az események kapcsán megszülető mozgalmak, eszmék bemutatására vállalkozott.

2008 júniusában a lengyelországi „*Take an action!*” – *Training on active participation*, valamint a szlovéniai „*iLearn.iParticipate.iCulture*” programon való részvétel.

2009 tavaszán konferencia szervezése „*Nyolcvankilenc*” címmel a közép-európai rendszerváltozásokról többek között Csaba László közgazdász (CEU), Ripp Zoltán történész (Politikatörténeti Intézet) és Matolcsy György volt gazdasági miniszter részvételével. A helyszín ismét az MTA SZAB székháza.

2010 márciusában a közelgő országgyűlési választások alkalmából ehhez kapcsolódó előadássorozat szervezése, melynek célja a magyar választási rendszer, valamint a politikai kampányok, manipulatív technikák részletes bemutatása meghívott szaktekintélyek (Prof. Dr. Láncki András – BCE, Kovács László – SZTE, Löffler Tibor – SZTE) tolmácsolásában.